

UNIUNEA EUROPEANĂ

TEME ORIZONTALE

- MATERIAL DE INFORMARE

„S.O.F.T. – Sustinem Ocuparea prin Formare Tehnologica”
ID POCU/860/3/12/142579

12.12.2022

Continutul acestui material nu reprezinta in mod obligatoriu pozitia oficiala a Uniunii Europene sau a Guvernului Romaniei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Camera de Comerț și Industrie Maramureș, în calitate de Beneficiar, implementează în perioada 10 octombrie 2022 – 31 decembrie 2023, proiectul „S.O.F.T.”, „S.O.F.T. – Sustinem Ocuparea prin Formare Tehnologică”. ID POCU/860/3/12/142579, finanțat în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, într-un parteneriat din care mai fac parte Centrul de Excelență pentru Resurse Comunitare SRL, Holisun SRL și Asociația Intreprinzătorilor Maramureș din Baia Mare.

Obiectivul proiectului îl constituie creșterea accesului și participării la formarea profesională în domeniul alfabetizării digitale și tehnologiei informației și comunicațiilor a 600 persoane angajate pe piața muncii, prin formare și activități inovatoare ce favorizează creșterea nivelului de calificare în aceste domenii și sporirea capacității de inserție profesională și a adaptabilității acestora la dinamica sectoarelor economice cu potențial competitiv.

Principalele rezultate ale proiectului:

- *îmbunătățirea competențelor pentru 600 de angajați* prin oferirea de cursuri de domeniu alfabetizării digitale și tehnologiei informației și comunicațiilor (competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației, social media și marketing online, utilizarea instr web 4.0, gestionare digitală a procesului antreprenorial, competențe avansate de MsExcel) și prin servicii de consultanță post-training;
- *sprijinirea a cel puțin trei întreprinderi* să introducă programe de învățare la locul de muncă, ca urmare a activităților de audit asupra a 100 de întreprinderi.

Valoare totală a proiectului este de 4.675.511,94 lei lei, cu o finanțare nerabursabilă în valoare maximă de 4,538,939.16 lei, reprezentând 97.08% din valoarea totală eligibilă aprobată.

Prezentul material colectează o serie de date și informații relevante, precum și surse de informații și documente suplimentare referitoare la temele orizontale promovate la nivelul Uniunii Europene.

Scopul acestui material este cel de a oferi echipei de proiect și participanților la proiect o bază pentru a înțelege și aplica în cadrul proiectului aceste teme.

Acest material poate constitui o sursă introductivă de informații pentru oricine este interesat să înțeleagă mai bine temele orizontale promovate la nivelul Uniunii Europene, putând fi, de asemenea, folosit în activitatea de comunicare a proiectului, pentru integrarea acestor teme în activitatea de recrutare, în cea de formare, consultanță post-training, audit sau management general al proiectului.

Toate informațiile din cuprinsul acestui material sunt preluate din surse oficiale, de la organisme sau instituții europene, din materialele dezvoltate de către acestea pentru promovarea principiilor și politicilor vizate sau din documente oficiale și publice, iar sursele sunt indicate la finalul fiecărei secțiuni în parte.

Copierea sau reproducerea acestor materiale este permisă sub condiția obligatorie a citării sursei indicate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Toate hyperlinkurile indicate in cuprinsul acestui material sunt active la data finalizarii acestui material, 12 decembrie 2022.

Raspunderea asupra materialelor revine autorilor materialelor originale, conform surselor citate.

Continutul acestui material nu reprezinta in mod obligatoriu pozitia oficiala a Uniunii Europene sau a Guvernului Romaniei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Secțiuni

EGALITATE DE GEN.....	5
NEDISCRIMINARE.....	8
ACCESIBILITATE - PERSOANE CU DIZABILITATI	10
SCHIMBARI DEMOGRAFICE.....	13
POLUATORUL PLATESTE.....	15
PROTECTIA BIODIVERSITATII.....	19
UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR	22
ATENUAREA SI ADAPTAREA LA SCHIMBARILE CLIMATICE - Pactul verde european.....	25
REZILIENTA LA DEZASTRE.....	31

EGALITATE DE GEN

Catre egalitatea de gen

Deși există încă inegalități, în ultimele decenii, UE a făcut progrese mari în direcția asigurării egalității dintre femei și bărbați. Iată măsurile care au dat rezultate:

- legislația privind tratamentul egal
- integrarea perspectivei de gen în toate celelalte politici
- măsuri specifice de promovare a femeii

Semnele sunt îmbucurătoare: tot mai multe femei lucrează și obțin calificări mai bune.

Există însă în continuare disparități. Femeile muncesc încă, în mare parte, în sectoarele mai slab plătite și ocupă mai puțin posturi decizionale.

Strategia privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025

Strategia UE privind egalitatea de gen se aliniază angajamentului Comisiei von der Leyen de a realiza o Uniune a egalității. Ea conține obiective de politică și acțiuni care ar putea duce la progrese mari. Până în 2025, Europa s-ar putea apropia mult de dezideratul de a deveni un continent în care femeile sunt egale cu bărbații. Ideea este ca toți europenii – femei sau bărbați, fete sau băieți – să se bucure de libertatea de a-și urma propria cale, să aibă șanse egale de a prospera, să poată fi membri egali în societate și să poată deveni lideri dacă o merita.

Obiectivele-cheie sunt: încetarea violenței împotriva femeilor; combaterea stereotipurilor de gen; eliminarea disparităților de gen de pe piața forței de muncă; asigurarea unei participări egale a femeilor și a bărbaților în diferite sectoare ale economiei; eliminarea diferenței de remunerare între femei și bărbați și a disparităților de gen în ceea ce privește pensiile; eliminarea discrepantelor de gen în ceea ce privește asumarea responsabilităților familiale și atingerea echilibrului de gen în procesul decizional și în politică. Strategia urmează o abordare dublă: integrarea perspectivei de gen în toate celelalte politici, combinată cu acțiuni specifice. Intersecționalitatea este principiul orizontal pentru

punerea sa in aplicare. Desi strategia se concentreaza pe actiunile de pe teritoriul UE, ea este coerenta si cu politica externa a UE privind egalitatea de gen si emanciparea femeilor.

In data de 4 martie 2021, Comisia a propus [masuri obligatorii de asigurare a transparentei salariale](#), acesta fiind unul dintre primele rezultate ale strategiei.

In data de 8 martie 2022, Comisia Europeana a prezentat o [noua propunere de directiva pentru combaterea violentei impotriva femeilor si a violentei domestice](#), cautand sa introduca astfel norme minime specifice cu privire la drepturile acestei categorii de victime si sa incrimineze formele de violenta indreptata impotriva femeilor, precum si violenta cibernetica.

Angajamentul Comisiei fata de egalitatea de gen

Angajamentul strategic fata de egalitatea de gen pentru perioada 2016-2019 a definit cadrul eforturilor depuse de Comisia Europeana in perioada de referinta in directia asigurarii egalitatii de gen.

Acesta s-a axat pe 5 domenii prioritare:

- asigurarea unei mai largi participari a femeilor pe piata muncii si a independentei economice pentru femei si barbati;
- reducerea diferentelor dintre femei si barbati in materie de remunerare, de castiguri si de pensii, combatandu-se astfel saracia in randul femeilor;
- promovarea egalitatii dintre femei si barbati in cadrul procesului decizional;
- combaterea violentei impotriva femeilor si protejarea si sprijinirea victimelor;
- promovarea egalitatii de gen si a drepturilor femeilor in intreaga lume.

Angajamentul strategic stabileste obiective in fiecare din aceste domenii si identifica peste 30 de actiuni concrete. UE isi reafirma angajamentul pentru integrarea perspectivei de gen in toate politicile si in toate programele de finantare ale UE.

Raportul anual privind egalitatea de gen

Raportul din 2022 privind egalitatea de gen in UE este cel de-al doilea raport asociat Strategiei privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025. Acesta prezinta situatia actuala din UE si din statele membre in ceea ce priveste egalitatea de gen. Sunt evidentiata realizările Uniunii in cele 5 domenii-cheie acoperite de strategie, alaturi de exemple evocatoare de proiecte finantate de statele membre si de UE in aceste domenii.

Sursa: Comisia Europeana.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Strategia privind egalitatea de gen. Realizari si domenii de actiune -
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_ro

Va rugam sa vizitati linkul de mai sus si linkurile din text pentru documente si rapoarte relevante pentru acest subiect in toate activitatile proiectului.

NEDISCRIMINARE

DREPTUL LA NEDISCRIMINARE

Tratamentul echitabil și nediscriminarea reprezintă un drept fundamental în Uniunea Europeană. Cu toate acestea, discriminarea există în continuare sub multe forme și nu este întotdeauna ușor de identificat.

Egalitatea este o valoare fundamentală a UE. Se interzice discriminarea pe motive de sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limba, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenență la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

Acest drept este consacrat de Tratatul privind Uniunea Europeană și de articolul 21 din [Carta drepturilor fundamentale](#). Toate țările UE și-au asumat, de asemenea, angajamente în temeiul [Convenției europene a drepturilor omului](#).

RECUNOASTEREA DIFERITELOR FORME DE DISCRIMINARE

Discriminarea directă are loc atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil decât altele din cauza originii rasiale sau etnice, a religiei sau a convingerilor, a handicapului, a vârstei sau a orientării sexuale. Mai pe scurt, vorbim de discriminare atunci când ești tratat diferit doar pentru că ești așa cum ești. De exemplu: un proprietar de magazin care refuză să angajeze persoane cu o calificare adecvată pentru simplul motiv că aparțin unui anumit grup etnic.

Discriminarea indirectă are loc atunci când norme, politici sau practici aparent neutre, care li se aplică tuturor în același mod, pot dezavantaja anumite persoane pe motive de origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală. De exemplu, o administrație care le interzice angajaților să aibă capul acoperit când intră în contact cu clienții ar discrimina pe motive religioase anumite grupuri, cum ar fi femeile musulmane.

Citește acest [glosar](#) pentru a afla mai multe despre drepturile tale!

CUNOASTE-TI DREPTURILE

UNIUNEA EUROPEANĂ

Pentru ca acum stii sub ce forme poate aparea discriminarea, afla de [aici](#) ce drepturi ai in raport cu ea.

Daca ti-au fost incalcate drepturile, de regula trebuie sa te adresezi autoritatii competente din tara ta sau din tara in care a avut loc incalcare. [Organismul national de promovare a egalitatii din tara ta de resedinta](#) este cel mai bine adaptat sa gestioneze cazurile individuale de discriminare si cel mai in masura sa te ajute sau sa te redirectioneze catre alta entitate competenta.

Afla [cum poti raporta o incalcare a drepturilor tale](#) si cum poti [depune o plangere la nivel national](#).

Sursa: Portalul european pentru tineret – https://youth.europa.eu/get-involved/your-rights-and-inclusion/right-non-discrimination_ro

Va rugam sa vizitati linkul de mai sus si linkurile din text pentru documente si rapoarte relevante pentru acest subiect in toate activitatile proiectului.

ACCESIBILITATE - PERSOANE CU DIZABILITATI

Conventia Natiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilitati defineste persoanele cu dizabilitati ca fiind acele persoane „care au deficiente fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale de durata, deficiente care, in interactiune cu diverse bariere, pot ingradi participarea deplina si efectiva a persoanelor in societate, in conditii de egalitate cu ceilalti”.

Aproximativ 87 de milioane de persoane din UE traiesc cu o anumita forma de dizabilitate. Multe persoane cu dizabilitati din Europa nu beneficiaza de aceleasi sanse ca restul populatiei. Scolile sau locurile de munca, infrastructurile, produsele, serviciile si informatiile nu le sunt accesibile in totalitate. Este posibil ca persoanele cu dizabilitati sa fie tratate rau sau incorect.

Provocari

- Doar jumatate din persoanele cu dizabilitati sunt **angajate**, fata de 3 din 4 in cazul persoanelor fara dizabilitati.
- 28,4 % din persoanele cu dizabilitati prezinta riscul de **saracie sau excluziune sociala**, in comparatie cu 17,8 % in cazul persoanelor fara dizabilitati.
- Numai 29,4 % din persoanele cu dizabilitati obtin o **diploma universitara**, comparativ cu 43,8 % din persoanele fara dizabilitati.
- 52 % dintre persoanele cu dizabilitati se simt **discriminate**.

Raspunsul la nivel de politica

UE si statele sale membre s-au angajat sa imbunatateasca situatia sociala si economica a persoanelor cu dizabilitati, pe baza Tratatului privind functionarea UE si a Cartei drepturilor fundamentale a UE.

Pilonul european al drepturilor sociale

Principiul 17 al **Pilonului european al drepturilor sociale** subliniază faptul că persoanele cu dizabilități au dreptul la un sprijin pentru venit care să le asigure o viață demnă, la servicii care să le permită să participe pe piața muncii și în societate și la un mediu de lucru adaptat nevoilor lor.

Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap

Uniunea Europeană și toate statele sale membre sunt parte la [Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități \(UNCRPD\)](#). Pe baza acestui tratat important a fost elaborat conținutul [Strategiei privind drepturile persoanelor cu dizabilități \(2021-2030\)](#) și al predecesoarei sale, [Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități \(2010-2020\)](#).

Platforma persoanelor cu dizabilități

Comisia discută periodic despre punerea în aplicare a convenției la nivel european și național, în cadrul grupului de experți al [Platformei pentru persoanele cu dizabilități](#), care reunește:

- Comisia Europeană
- experți din statele membre
- reprezentanți ai mai multor ONG-uri de la nivelul UE, inclusiv ai organizațiilor persoanelor cu dizabilități.

Realizări importante în favoarea persoanelor cu dizabilități

- [Actul european privind accesibilitatea](#), Directiva (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor
- Regulamentele privind [drepturile pasagerilor cu mobilitate redusă](#) pe principalele moduri de transport
- [Directiva referitoare la accesibilitatea site-urilor](#), [Directiva \(UE\) 2016/2102](#) privind accesibilitatea site-urilor și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public
- [Standardele de accesibilitate la nivelul UE](#)
- Proiectul-pilot privind [cardul european pentru dizabilitate](#)
- [Tichetul european de parcare](#)
- [Cadru de monitorizare](#)

Finanțare

UE oferă sprijin financiar, prin intermediul unui grant anual, mai multor ONG-uri și organizații ale persoanelor cu dizabilități de la nivelul UE (în cadrul programului „[Cetățeni, egalitate, drepturi și valori](#)”). Scopul este să le consolideze capacitatea și să le faciliteze participarea la procesele de la nivelul UE (de exemplu, prin furnizarea de opinii cu privire la elaborarea legislației și a politicilor UE). Aceste organisme au fost selectate printr-o cerere de propuneri și au semnat un acord-cadru de parteneriat pentru perioada 2022-2025. Organizațiile beneficiare sunt enumerate în partea de jos a paginii dedicate [cererii de propuneri](#).

Fondurile structurale si de investitii europene (fondurile ESI) sunt principalul instrument financiar utilizat de UE pentru a consolida coeziunea economica si sociala. Ele contribuie la asigurarea incluziunii sociale a celor mai vulnerabili cetateni, printre care si persoanele cu dizabilitati.

Semestrul european

Semestrul european ofera un cadru pentru coordonarea politicilor economice in intreaga UE si comunica informatii privind situatia persoanelor cu dizabilitati in statele membre.

Sprijin analitic

Rețeaua academică a experților europeni în dizabilitate (EDE) îi ofera Comisiei Europene o analiza a datelor si politicilor statelor membre. Rețeaua gestioneaza DOTCOM, o baza de date care monitorizeaza instrumentele legate de Conventia ONU in UE si in statele membre.

Actiuni de sensibilizare

Comisia Europeana s-a angajat sa sensibilizeze cetatenii cu privire la conditiile de viata ale persoanelor cu dizabilitati, la provocarile cu care se confrunta acestea in fiecare zi si la instrumentele care le pot imbunatati viata. Pentru a atinge acest obiectiv, Comisia organizeaza anual:

- o conferinta cu ocazia Zilei europene a persoanelor cu dizabilitati.
- premiul „Acces city award”, acordat oraselor care au depus eforturi remarcabile pentru a deveni mai accesibile persoanelor cu dizabilitati.

Sursa: Comisia Europeana. Ocuparea Fortei de Munca, Afaceri Sociale si Incluziune - <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1137&langId=ro>

Va rugam sa vizitati linkul de mai sus si linkurile din text pentru documente si rapoarte relevante pentru acest subiect in toate activitatile proiectului.

SCHIMBARI DEMOGRAFICE

Procesul de imbatranire ne afecteaza viata sub toate aspectele si pe toata durata ei. Avand in vedere ca actuala pandemie ramane in continuare o provocare si pe masura ce luptam pentru a proteja vietii si pentru a asigura mijloace de subzistenta, nu trebuie sa pierdem din vedere o evolutie remarcabila: un numar fara precedent de europeni sunt foarte longevivi. Aceasta este o realizare majora, sustinuta de economia sociala de piata a UE.

In ultimele cinci decenii, speranta de viata la nastere a crescut cu aproximativ 10 ani atat pentru barbati, cat si pentru femei. Profilurile demografice ale regiunilor UE variaza foarte mult, aceste diferente fiind extrem de marcate intre zonele urbane si cele rurale; in unele zone, imbatranirea populatiei este accentuata, in timp ce, in alte zone, se observa o crestere a populatiei in varsta de munca. Europa nu este in niciun caz singurul continent cu o populatie in curs de imbatranire, insa acest proces este cel mai avansat aici. De exemplu, varsta mediana actuala in Europa, respectiv 42,5 ani, reprezinta mai mult decat dublul aceleiasi valori inregistrate pentru Africa. Acest decalaj va ramane semnificativ in deceniile urmatoare.

Aceasta tendinta are un impact semnificativ asupra vietii de zi cu zi a oamenilor si asupra societatilor noastre. Ea are implicatii pentru cresterea economica, sustenabilitatea fiscala, asistenta medicala si ingrijirea pe termen lung, bunastare si coeziunea sociala. In plus, impactul disproportionat al pandemiei asupra persoanelor in varsta – in ceea ce priveste spitalizarile si decesele – a evidentiat unele dintre provocarile pe care imbatranirea populatiei le reprezinta pentru sanatate si asistenta sociala. Insa imbatranirea ofera si noi oportunitati pentru crearea de noi locuri de munca, promovarea echitatii sociale si stimularea prosperitatii, de exemplu in economia varstei a treia si in sectorul serviciilor de ingrijire.

Statele membre abordeaza impactul imbatranirii prin imbunatatirea sistemelor de educatie si de dobandire a competentelor, prin incurajarea unei vietii profesionale mai lungi si mai cuprinzatoare si prin promovarea reformelor sistemelor de protectie sociala si de pensii. Cu toate acestea, avand in vedere amploarea, viteza si impactul acestei tendinte in intreaga societate, trebuie, de asemenea, sa analizam noi abordari si sa ne asiguram ca politicile noastre sunt adecvate scopului urmarit de acestea intr-o epoca a schimbarilor majore – de la dubla tranzitie verde si digitala la noi forme de munca si amenintarea reprezentata de pandemii.

Competentele de abordare a efectelor imbatranirii le revin, in mare masura, statelor membre, iar UE este bine plasata pentru a identifica principalele probleme si tendinte si pentru a sprijini actiunile privind imbatranirea la nivel national, regional si local. Aceasta poate ajuta statele membre si regiunile sa isi dezvolte propriile raspunsuri adaptate in materie de politici in ceea ce priveste imbatranirea populatiei.

Pilonul european al drepturilor sociale stabileste o serie de principii care se refera direct sau indirect la domeniile afectate de imbatranire, cum ar fi veniturile si pensiile pentru limita de varsta, ingrijirea pe termen lung, asistenta medicala, incluziunea persoanelor cu dizabilitati, protectia sociala, echilibrul dintre viata profesionala si cea privata si educatia, formarea si invatarea pe tot parcursul vietii. Majoritatea abordarilor noi se bazeaza pe ciclul de viata, care reflecta impactul universal al imbatranirii si se concentreaza atat asupra implicatiilor personale, cat si asupra implicatiilor societale mai ample ale imbatranirii populatiei. Acestea includ toate aspectele: de la invatarea pe tot parcursul vietii si stiluri de viata sanatoase pana la modul de finantare a unor pensii adecvate sau necesitatea unei productivitati sporite si a unei forte de munca suficient de mari pentru a sustine asistenta medicala si ingrijirea pe termen lung pentru persoanele in varsta.

Abordarea bazata pe ciclul de viata ia in considerare faptul ca etapele traditionale ale educatiei si formarii, ale muncii si ale pensionarii devin mai putin rigide si mai flexibile. De asemenea, aceasta reflecta faptul ca raspunsul la imbatranirea populatiei este o chestiune care consta in gasirea unui echilibru adecvat intre solutiile durabile pentru sistemul nostru de protectie sociala si consolidarea solidaritatii intre generatii si a echitatii intre tineri si persoanele in varsta. Exista numeroase interdependente intre generatii, iar acestea dau nastere unor provocari, oportunitati si intrebari pentru societatile noastre. Acesta este motivul pentru care tinerii – si persoanele de toate varstele – ar trebui sa aiba un rol activ in conturarea raspunsului nostru in materie de politici.

Sursa: In limba romana - CARTE VERDE PRIVIND IMBATRANIREA POPULATIEI
Promovarea solidaritatii si a responsabilitatii intre generatii
(Bruxelles, 27.1.2021 COM(2021) 50 final) -

https://commission.europa.eu/document/download/2d800530-4408-4291-a229-ebd08729d561_ro?filename=com_2021_50_f1_green_paper_ro.pdf

In limba romana - RAPORT AL COMISIEI CATRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC SI SOCIAL EUROPEAN SI
COMITETUL REGIUNILOR privind impactul schimbarilor demografice -

https://commission.europa.eu/document/download/318df438-7c42-4fe4-8227-7f99132332b6_ro

Pentru documente si rapoarte relevante pentru acest subiect va rugam sa vizitati – pagina Comisiei Europene *The impact of demographic change in Europe* - https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_ro (limba engleza)

POLUATORUL PLATESTE

Principiul „poluatorul plateste” si raspunderea pentru mediul inconjurator

SINTEZA PRIVIND: [Directiva 2004/35/CE privind raspunderea pentru mediul inconjurator in legatura cu prevenirea si repararea daunelor aduse mediului](#)

CARE ESTE ROLUL ACESTEI DIRECTIVE?

Directiva prevede norme in temeiul principiului „poluatorul plateste”. Acest lucru inseamna ca o companie care cauzeaza daune mediului inconjurator este raspunzatoare pentru acestea si trebuie sa ia masurile de reparare sau de prevenire necesare si sa suporte toate costurile aferente.

ASPECTE-CHEIE

Directiva defineste daunele aduse mediului ca fiind:

- daune cu efecte negative grave asupra starii ecologice (ecologice, chimice sau cantitative) a resurselor de apa, astfel cum sunt definite acestea de [Directiva 2000/60/CE](#), [Directiva-cadru privind apa a UE](#) si Directiva [2008/56/CE](#), [Directiva privind strategia pentru mediul marin](#);
- daune aduse solului care creeaza un risc semnificativ pentru sanatatea umana;
- daune aduse speciilor protejate si habitatelor naturale cu efecte negative asupra starii de conservare, astfel cum este definita aceasta in Directiva [2009/147/CE](#) privind [conservarea pasarilor salbatice](#) si Directiva [92/43/CEE](#), [Directiva privind habitatele naturale](#).

Definitia include eliminarea de substante poluante in aer (deoarece acest lucru afecteaza starea solului sau a apei), deversarea de asemenea substante in apele interioare de suprafata si in apele subterane, precum si orice [diseminare deliberata in mediu a organismelor modificate genetic](#) in sensul [Directivei 2001/18/CE](#).

DOMENIUL DE APLICARE

Exista doua scenarii in care se aplica raspunderea:

1. Daune aduse mediului prin exercitarea uneia dintre activitatile enumerate in anexa III la directiva, cum ar fi:
 - industria energetica;
 - productia si prelucrarea metalelor;
 - industria extractiva;
 - industria chimica;
 - gestionarea deseurilor;
 - productia de celuloza, hartie si carton la scara larga, vopsirea textilelor si tabacaria;
 - productia de carne, produse lactate si produse alimentare la scara larga.
2. Daune ecologice aduse speciilor protejate si habitatelor naturale (sau o amenintare iminenta de producere a unor asemenea daune) prin exercitarea altor activitati profesionale decat cele enumerate in anexa III si in cazul in care compania a comis vreo eroare sau vreo neglijenta.

EXCEPTII

Printre exceptii se numara conflictul armat, catastrofele naturale, raspunderea pentru daune aduse mediului care fac obiectul unor conventii internationale (de exemplu, poluarea maritima) si riscurile nucleare, care fac obiectul [Tratatului Euratom](#).

Actiuni de prevenire si de reparare

- In cazul unei amenintari iminente de producere a unei daune, compania trebuie sa ia, fara intarziere, masurile de prevenire necesare.
- In cazul producerii unei daune, compania trebuie sa informeze imediat autoritatile si sa ia masuri pentru a gestiona situatia si a preveni producerea unor noi daune aduse mediului si a unor amenintari la adresa sanatatii umane, precum si sa ia masurile de reparare necesare.

Compania trebuie sa suporte costurile actiunilor de prevenire si de reparare, cu exceptia anumitor situatii, cum ar fi daca dauna a fost cauzata de un tert in pofida aplicarii masurilor de securitate corespunzatoare sau a rezultat din respectarea unei instructiuni oficiale.

Punerea in aplicare

- Un [raport privind punerea in aplicare](#) din 2016 a analizat experienta punerii in aplicare a directivei din 2007 pana in 2013, incluzand o evaluare efectuata in cadrul [REFIT](#), programul [Comisiei Europene](#) privind o reglementare adecvata si functionala.
- Raportul confirma faptul ca, desi directiva nu si-a atins inca pe deplin potentialul, aceasta s-a dovedit eficace in ceea ce priveste repararea daunelor aduse mediului si incurajarea prevenirii acestora.

Regulamentul de modificare (UE) 2019/1010

Directiva a fost modificata in 2019 prin Regulamentul (UE) 2019/1010, care aliniaza si simplifica obligatiile de raportare in domeniul legislatiei mediului. Noile norme introduse, care se aplica incepand cu 26 iunie 2019, sunt urmatoarele.

- Tarile UE raportează Comisiei cu privire la experiența acumulată la punerea în aplicare a acestei directive. Informațiile pe care trebuie să le furnizeze se află în anexa VI la directivă și trebuie colectate până la 30 aprilie 2022 și, ulterior, la fiecare 5 ani.
- Până la 30 aprilie 2023 și, ulterior, la fiecare 5 ani, Comisia va publica o evaluare a acestei directive pe care a efectuat-o pe baza informațiilor furnizate de țările UE.
- Până la 31 decembrie 2020, Comisia trebuie să elaboreze orientări care să ofere o înțelegere comună a termenului „daune aduse mediului”, așa cum este definit în prezenta directivă.

DE CÂND SE APLICĂ DIRECTIVA?

Se aplică de la 30 aprilie 2004, iar țările UE au avut obligația de a o transpune în legislația națională până la 30 aprilie 2007.

CONTEXT

Pentru informații suplimentare, consultați:

- [Răspunderea pentru mediul inconjurator](#) (Comisia Europeană).

DOCUMENTUL PRINCIPAL

Directiva [2004/35/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul inconjurator în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO L 143, 30.4.2004, pp. 56-75)

Modificările succesive aduse Directivei 2004/35/CE au fost integrate în textul de bază. Această [versiune consolidată](#) are doar un caracter informativ.

DOCUMENTE CONEXE

Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European: Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul inconjurator în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului [[COM\(2016\) 204 final](#), 14.4.2016]

Document de lucru al serviciilor Comisiei: Evaluarea REFIT a Directivei privind răspunderea pentru mediul inconjurator, care însoțește documentul Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Directiva 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul inconjurator în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului [[SWD\(2016\) 121 final](#), 14.4.2016]

Sursa: Sinteze ale legislației UE, publicat(a) la: 2020-06-17, [Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene](#), LEGISSUM: I28120
<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/76928eec-bc22-45f2-9a27-9e908e490c44/language-ro/format-HTML/source-277154220>

Pentru alte informații despre acest subiect va rugăm să citiți raportul European Court of Auditors, Principiul „poluatorul plătește”: aplicare inconsecventă în cadrul politicilor de mediu și al acțiunilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

pentru mediu ale UE. Raportul special, nr. 12, 2021, Publications Office, 2021,
<https://data.europa.eu/doi/10.2865/39378>

PROTECTIA BIODIVERSITATII

O contractie a celor doua cuvinte „biologic” si „diversitate”, biodiversitatea se refera la varietatea de viata de pe pamant, in general, sau la varietatea de fiinte dintr-un anumit ecosistem sau dintr-o anumita regiune. Aceasta se refera la toate fiintele vii, de la bacterii, plante si animale la oameni.

Biodiversitatea joaca un rol vital in serviciile ecosistemice, care sunt serviciile pe care le ofera natura. Acestea includ polenizarea, reglarea climei, protectia impotriva inundatiilor, fertilitatea solului si productia de alimente, combustibil, fibre si medicamente.

Din anii 2000, UE a adoptat o serie de planuri de actiune si strategii in domeniul biodiversitatii, ultima dintre acestea fiind strategia privind biodiversitatea pentru 2030, conceputa pentru a readuce biodiversitatea Europei pe calea redresarii pana in 2030. Strategia, care este parte a Pactului verde european, cuprinde obiective si angajamente pentru abordarea principalelor cauze ale pierderii biodiversitatii:

- schimbarile in exploatarea terenurilor si a marii;
- supraexploatarea resurselor biologice;
- schimbarile climatice;
- poluarea;
- speciile alogene invazive.

Legislatia UE cu privire la biodiversitate include:

- directiva privind pasarile (Directiva 2009/147/CE), care ofera o protectie cuprinzatoare tuturor speciilor de pasari salbatice care se gasesc in mod natural in UE;
- directiva privind habitatele (Directiva 92/43/CEE), care ajuta la mentinerea biodiversitatii prin protejarea a peste 1 000 specii de animale si plante si a peste 200 de tipuri de habitate;
- directiva-cadru privind apa (Directiva 2000/60/CE), care ofera un cadru de politica UE in domeniul apei;
- directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin (Directiva 2008/56/CE), care ofera un cadru de actiune UE in domeniul politicii privind mediul marin;
- specii alogene invazive – animale si plante introduse accidental sau intentionat intr-un mediu natural in care nu se gasesc in mod natural, cu consecinte negative grave asupra noului lor mediu [Regulamentul (UE) nr. 1143/2014];

- norme privind comerțul cu specii ale florei și faunei sălbatice [Regulamentul (CE) nr. 338/97 privind implementarea Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție, și depășind cerințele convenției, Regulamentul (CE) nr. 1007/2009 privind comerțul cu produse derivate din focă și Regulamentul nr. 3254/91 privind standardele de vânțatoare cu capcane cu suferință minimă].

OBIECTIVE

Strategia UE caută să plaseze biodiversitatea Europei pe drumul către redresare până în 2030, în beneficiul oamenilor, al climei și al planetei.

În contextul post-COVID-19, strategia urmărește să consolideze reziliența societăților noastre în fața unor posibile amenințări viitoare precum:

- impactul schimbărilor climatice
- incendii forestiere
- insecuritate alimentară
- epidemii (inclusiv prin protejarea faunei sălbatice și combaterea comerțului ilegal cu specii sălbatice)

ACTIUNI

Strategia conține angajamente și acțiuni concrete care trebuie realizate până în 2030.

Crearea unei rețele mai ample de zone protejate terestre și maritime, în toată Uniunea

UE va extinde zonele Natura 2000 existente, protejând strict zonele valoroase pentru biodiversitate și pentru combaterea schimbărilor climatice.

Lansarea unui plan al UE de refacere a naturii

Prin angajamente și acțiuni concrete, UE caută să refacă până în 2030 ecosistemele degradate și să le gestioneze în mod durabil, îndepărtând cauzele principale ale declinului biodiversității.

Ca parte a acestui plan, Comisia va propune până la sfârșitul anului 2021 [obiective obligatorii de refacere a naturii](#).

Măsuri care să susțină transformările necesare

Strategia propune deblocarea unor fonduri pentru biodiversitate și aplicarea unui nou cadru de guvernanta consolidat care

- să asigure o mai bună implementare și urmărirea progreselor înregistrate
- să îmbunătățească cunoștințele, finanțarea și investițiile
- să asigure o mai bună respectare a naturii în procesul decizional al autorităților și al întreprinderilor

Măsuri care să răspundă la provocarea pierderii biodiversității, valabilă în întreaga lume

Aceste măsuri vor demonstra că UE este pregătită să conducă prin puterea exemplului în soluționarea crizei mondiale a biodiversității. În acest sens, va depune eforturi pentru adoptarea unui cadru ambițios privind biodiversitatea la nivel mondial, care să fie prevăzut în Convenția privind diversitatea biologică.

Sursa: Sinteze ale legislației UE, publicat(a) la: 2021-03-08, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, LEGISSUM : biodiversity
- <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/7449db72-96bb-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-ro/format-HTML/source-277154500>

Comisia Europeană - Strategia în domeniul biodiversității pentru 2030 -
https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_ro

Pentru documente și rapoarte relevante pentru acest subiect va rugăm să vizitați linkurile din text și :

- [Ecosistem](#)
- [Servicii ecosistemice](#)
- [Comisia Europeană](#)
- [Protecția naturii](#)
 - [Conservarea păsărilor salbatice](#) (sinteza)
 - [Convenția privind diversitatea biologică](#) (sinteza)
- [Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale salbatice – Convenția de la Bonn](#) (sinteza)
- [Garantarea faptului că comerțul cu faună și floră salbatică nu le amenință supraviețuirea](#) (sinteza)
 - [Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030](#) (sinteza)
 - [Pactul ecologic european](#) (sinteza)
 - [Apa de bună calitate în Europa \(directiva UE privind apa\)](#) (sinteza)
 - [Protejarea biodiversității împotriva speciilor alogene invazive](#) (sinteza)
 - [Protejarea biodiversității Europei \(Natura 2000\)](#) (sinteza)
 - [Strategia pentru mediul marin](#) (sinteza)
 - [Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030](#) (Comisia Europeană)
 - [Natura 2000](#) (Comisia Europeană)

UTILIZAREA EFICIENTA A RESURSELOR

Cresterea economiei mondiale si sporirea populatiei globale (9 miliarde pana in 2050) au ca rezultat consumul rapid al resurselor naturale ale Pamantului. Resurse precum apa, solul, aerul curat si serviciile ecosistemice sunt vitale pentru sanatate si pentru calitatea vietii, insa sunt disponibile doar in cantitati limitate. Concurenta tot mai mare pentru anumite resurse va duce la deficite si la cresterea preturilor, ceea ce va afecta economia Europei. Resursele trebuie sa fie gestionate mai eficient pe durata intregului ciclu de viata, de la extractie, transport, prelucrare si consum pana la eliminarea deseurilor.

Acesta este motivul pentru care Comisia insista pe „eficienta utilizarii resurselor”. Eficienta utilizarii resurselor inseamna sa producem mai multa valoare cu mai putine resurse si sa ne schimbam obiceiurile de consum. Aceasta va limita riscul aparitiei de deficite si va mentine impactul asupra mediului in limitele naturale ale planetei. Este un principiu general care se aplica tuturor resurselor naturale, de la alimente, lemn si biodiversitate pana la energie, metale, sol, apa, minerale, atmosfera si pamant.

Cresterea eficientei utilizarii resurselor in Europa reprezinta un mijloc prin care obiectivele de politica economica, sociala si de mediu se pot atinge mai usor, mai sigur si cu costuri mai mici. a tehnologiilor existente, cum ar fi sursele de energie regenerabila si vehiculele electrice, si prin investitii intr-o infrastructura bazata pe emisii scazute de carbon. Pe langa reducerea drastica a importurilor de petrol si gaz, aceasta ar reduce substantial poluarea aerului, conducand la economii considerabile legate de cheltuielile cu sanatatea si de masurile de control al poluarii. Pentru autoritatile fiscale, exista de asemenea implicatii de ordin fiscal. Cresterea veniturilor pe baza utilizarii resurselor si nu pe baza fortei de munca poate ajuta la echilibrarea finantelor publice, fara a afecta negativ competitivitatea, dar sustinand in mod semnificativ crearea de locuri de munca. Este o modalitate de a imbunatati eficienta programelor de cheltuieli

Ce este eficienta utilizarii resurselor si de ce avem nevoie de ea?

Este necesar sa folosim resursele limitate ale Pamantului intr-un mod mai sustenabil. Societatea noastra se bazeaza pe metale, minerale, combustibili, apa, lemn, sol fertil si aer curat, care constituie in egala masura factori vitali pentru mentinerea functionarii economiei noastre.

În lipsa unei gestionari responsabile, există un risc real să se producă schimbări ireversibile ale ecosistemelor. Un exemplu este reducerea dramatică a rezervelor de cod din Oceanul Atlantic, în largul coastei Canadei, în anii '90. Exploatarea părții mai adânci a rezervelor de către traulere de adâncime a avut ca rezultat o creștere substanțială a capturilor, urmată de o scădere abruptă. Ca urmare a absenței unor decizii de guvernare eficiente și oportune, zeci de mii de persoane și-au pierdut sursa de venit, comunitățile locale confruntându-se cu enorme costuri umane și materiale, iar rezervele de cod nu s-au refăcut nici până în ziua de astăzi.

Deși multe dintre inițiativele de creștere a eficienței utilizării resurselor privesc producția, chestiunile legate de consum sunt de asemenea abordate. Se efectuează studii privind „efectul de recul” – ideea că introducerea de instrumente tehnologice și strategice menite să îmbunătățească eficiența ecologică ar putea avea efectul nedorit al creșterii consumului. De exemplu, izolarea casei cu scopul de a crește eficiența termică și de a scădea costurile încălzirii acesteia ar putea avea ca rezultat folosirea instalației de încălzire pentru o perioadă mai lungă sau la o temperatură mai mare, anulând astfel câștigul de eficiență. Existența și semnificația efectului de recul și modul în care acesta poate fi contracarat fac obiectul unei dezbateri aprinse, astfel încât este nevoie de informații suplimentare pentru clarificarea acestor aspecte.

Europa se bazează pe restul lumii pentru multe resurse, cum ar fi combustibilii și materiile prime, care sunt integrate în produse importate din afara UE. Deficiențele și volatilitatea prețurilor la produsele de bază produc instabilitate în multe regiuni ale lumii, astfel încât creșterea eficienței utilizării resurselor este esențială pentru noi toți.

Transformarea Europei într-o economie care utilizează resursele în mod eficient necesită o reformă vastă, deoarece există multe dificultăți care trebuie depășite. Inițiativele pentru o utilizare eficientă a resurselor în Europa asigură un cadru general de acțiune. Temele interdisciplinare, cum ar fi comportamentul de consum și nevoia de investiții suplimentare în inovare, sunt în centrul atenției, iar resursele esențiale sunt analizate din perspectiva ciclului de viață.

Cum s-ar putea realiza acest lucru?

În ultimele decenii, modificarea modelelor de utilizare a resurselor a arătat că este perfect posibil să se facă progrese în ceea ce privește eficiența utilizării resurselor. În ultimii 30 de ani, în UE, reciclarea a devenit o practică standard atât pentru companii, cât și pentru gospodării, cu consecințe majore pentru industrii precum cele ale hârtiei, sticlei și extractiei de resurse. De asemenea, legislația UE a impus reducerea emisiilor de carbon: din 1990, emisiile de gaze cu efect de seră din UE au scăzut cu peste 10 %, în vreme ce economiile europene au crescut cu aproximativ 40 % în aceeași perioadă. Există cinci reguli de aur pentru maximizarea creșterii economice, concomitent cu reducerea presiunii asupra rezervelor de resurse:

- Economisirea: trebuie să fructificăm oportunitățile de economisire a resurselor oricând este posibil – unele economii ale UE sunt de 16 ori mai eficiente decât altele;
- Reciclarea: este necesar să creștem nivelul de reciclare a materialelor și de reutilizare a elementelor din componenta produselor (telefoanele mobile sunt un exemplu recent).
- Substituirea: trebuie să înlocuim resursele principale cu unele alternative care oferă o eficiență mai mare și care au un impact mai mic asupra mediului pe durata ciclului lor de viață (de exemplu, prin renunțarea la utilizarea mercurului).

- Reducerea: este necesar sa schimbam modul in care satisfacem nevoile oamenilor, prin noi modele de afaceri sau prin bunuri si servicii care necesita un aport de resurse mai mic. Exemple: reducerea greutatii vehiculelor sau descarcarea de muzica si de materiale de divertisment de pe internet, in mod legal, in locul cumpararii unui obiect fizic precum DVD-ul.
- Evaluarea: factorii de decizie trebuie sa gaseasca modalitati de a lua in mod corespunzator in considerare valoarea corecta a resurselor naturale in luarea deciziilor, facilitand astfel o gestionare mai buna a rezervelor de resurse naturale. Invatand sa evaluam serviciile ecosistemice si resursele naturale si sa stabilim pretul lor corect, vom reduce presiunea asupra mediului.

Sursa: Comisia Europeana, Directia Generala Mediu,
Eficienta utilizarii resurselor : un imperativ in afaceri, Publications Office, 2011,
<https://data.europa.eu/doi/10.2779/9888>
https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_ro

ATENUAREA SI ADAPTAREA LA SCHIMBARILE CLIMATICE - Pactul verde European

Viitorul Europei depinde de o planeta sanatoasa. Tarile UE sunt hotarate sa atinga neutralitatea climatica pana in 2050, indeplinindu-si angajamentele asumate in cadrul Acordului de la Paris. Pactul verde european este strategia UE vizand atingerea obiectivului pentru 2050.

CE ESTE PACTUL VERDE EUROPEAN?

Pactul verde european este un pachet de initiative in materie de politici, care urmareste sa plaseze UE pe calea catre o **tranzitie verde**, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatica pana in 2050.

Acesta sprijina transformarea UE intr-o societate echitabila si prospera, cu o **economie moderna si competitiva**.

Pactul evidentiaza necesitatea unei abordari holistice si transectoriale, in care toate domeniile de politica relevante sa contribuie la obiectivul final in domeniul climei. Pachetul contine initiative care acopera domeniul climei, al mediului, al energiei, al transporturilor, sectorul industrial, agricultura si finantarea durabila, toate acestea fiind puternic interconectate.

Pactul verde european a fost lansat de Comisie in decembrie 2019, iar Consiliul European a luat act de acesta in cadrul reuniunii sale din decembrie.

CE INITIATIVE SUNT INCLUSE IN PACTUL VERDE?

Pregatiti pentru 55

Pachetul „**Pregatiti pentru 55**” urmareste sa transpuna in legislatie ambitiiile Pactului verde.

Pachetul este un set de propuneri de revizuire a legislatiei privind clima, energia si transporturile si de punere in aplicare a unor noi initiative legislative pentru a **alinia legislatia UE la obiectivele UE in materie de clima**. Acesta include:

- o revizuire a sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS), inclusiv extinderea acestuia la transportul maritim și o revizuire a normelor privind emisiile generate de aviație, precum și instituirea unui sistem separat de comercializare a certificatelor de emisii pentru transportul rutier și clădiri
- o revizuire a Regulamentului privind partajarea eforturilor în ceea ce privește obiectivele de reducere ale statelor membre în sectoarele din afara EU ETS
- o revizuire a Regulamentului LULUCF privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura
- o modificare a Regulamentului de stabilire a standardelor privind emisiile de CO₂ pentru autoturisme și camioane
- o revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile
- o reformare a Directivei privind eficiența energetică
- o revizuire a Directivei privind impozitarea energiei
- un mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon
- o revizuire a Directivei privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi
- inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației pentru combustibili de aviație derivați din surse regenerabile
- inițiativa FuelEU în domeniul maritim pentru un spațiu maritim european verde
- un Fond pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice
- o revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor
- reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic
- o revizuire a celui de al treilea pachet privind energia pentru gaze

Legea europeană a climei

Regulamentul privind Legea europeană a climei transformă ambiția politică de a atinge neutralitatea climatică până în 2050 într-o **obligatie juridică** pentru UE.

Prin adoptarea acestuia, UE și statele sale membre s-au angajat să reducă emisiile nete de gaze cu efect de seră în UE cu **cel puțin 55% până în 2030**, comparativ cu nivelurile din 1990. Acest obiectiv este obligatoriu din punct de vedere juridic și se bazează pe o evaluare a impactului efectuată de Comisie.

Principalele acțiuni incluse în regulament sunt:

- cartografierea ritmului de reducere a emisiilor până în 2050 pentru a oferi previzibilitate întreprinderilor, partilor interesate și cetățenilor
- dezvoltarea unui sistem de monitorizare și raportare a progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivului
- asigurarea unei tranziții verzi eficiente din punctul de vedere al costurilor și echitabile din punct de vedere social

Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice

În iunie 2021, miniștrii mediului din UE au aprobat concluzii prin care se sprijină noua Strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice. Strategia prezintă o viziune pe termen lung pentru ca UE să devină o **societate rezilientă la schimbările climatice** și pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice până în 2050.

Printre măsurile prevăzute în strategie se numără:

- o mai bună colectare și partajare a datelor pentru a îmbunătăți accesul la cunoștințe și schimbul de cunoștințe privind impactul schimbărilor climatice
- soluții bazate pe natură, pentru a contribui la consolidarea rezilienței la schimbările climatice și la protejarea ecosistemelor
- integrarea adaptării în politicile macrobugetare

Se solicită **adaptarea protecției civile** la fenomenele meteorologice extreme cauzate de schimbările climatice, cu accent pe:

- prevenire
- pregătire
- răspuns
- recuperare

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030

Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030 urmărește să contribuie la **refacerea biodiversității Europenei până în 2030**. Acest lucru ar aduce beneficii oamenilor, climei și planetei.

Printre acțiunile prevăzute în strategie se numără:

- extinderea zonelor maritime și terestre protejate în Europa
- refacerea ecosistemelor degradate prin reducerea utilizării pesticidelor și a nocivității acestora
- creșterea finanțării acțiunilor și o mai bună monitorizare a progreselor

Statele membre au recunoscut necesitatea de a intensifica eforturile prin abordarea factorilor direcți și indirecti responsabili pentru declinul biodiversității și al naturii și au reiterat apelul la integrarea deplină a obiectivelor în materie de biodiversitate în alte sectoare, cum ar fi agricultura, pescuitul și silvicultura.

Strategia „De la ferma la consumator”

Strategia Comisiei „De la ferma la consumator” urmărește să contribuie la realizarea de către UE a neutralității climatice până în 2050, prin reorientarea actualului sistem alimentar al UE către un **model durabil**.

În plus față de securitatea și siguranța alimentară, strategia are următoarele obiective principale:

- asigurarea unei oferte de produse alimentare suficiente, accesibile ca preț și nutritive în limitele planetare
- sprijinirea unei producții alimentare durabile
- promovarea unui consum alimentar și a unor diete sănătoase mai durabile

Strategia industrială pentru Europa

UE se bazează pe industria Europei pentru a conduce tranzițiile către neutralitatea climatică.

Obiectivul strategiei industriale a UE este de a sprijini industria în rolul său de **accelerator și catalizator al schimbării**, inovării și creșterii economice.

O actualizare a strategiei industriale, publicată de Comisie în mai 2021, vizează consolidarea rezilienței și promovarea competitivității Europei. Aceasta urmărește să permită industriei europene să conducă transformarea verde și digitală și să devină forța motrice la nivel mondial în tranziția către neutralitatea climatică și digitalizare.

Planul de actiune pentru economia circulara

Decuplarea cresterii economice de utilizarea resurselor si trecerea la sisteme circulare in ceea ce priveste productia si consumul sunt esentiale pentru realizarea neutralitatii climatice a UE pana in 2050.

Planul de actiune prevede peste 30 de puncte de actiune privind proiectarea de produse sustenabile, circularitatea in procesele de productie si capacitarea consumatorilor si a achizitorilor publici. Acesta vizeaza sectoare precum produsele electronice si TIC, bateriile, ambalajele, materialele plastice, produsele textile, constructiile, cladirile si produsele alimentare.

Bateriile si deseurile de baterii

Comisia a propus revizuirea normelor existente privind bateriile si adoptarea unor noi **cerinte obligatorii pentru toate bateriile** (industriale, auto, electrice si portabile) introduse pe piata UE.

Noua propunere urmareste sa abordeze intregul ciclu de viata al bateriilor, de la procesul de productie la cerintele de proiectare, precum si la „a doua viata”, reciclarea si incorporarea continutului reciclat in baterii noi.

O tranzitie justa

Mecanismul UE pentru o tranzitie justa va ajuta regiunile care depind in mare masura de combustibilii fosili si industriile cu emisii ridicate de dioxid de carbon sa adopte tranzitia catre o energie curata.

Realizarea neutralitatii climatice pana in 2050 va constitui o provocare mai mare pentru unele state membre si regiuni decat pentru altele. De exemplu, unele se bazeaza mai mult pe combustibilii fosili sau au industrii cu emisii ridicate de dioxid de carbon care asigura locuri de munca pentru un numar semnificativ de persoane.

UE a introdus **Mecanismul pentru o tranzitie justa** pentru a oferi sprijin financiar si tehnic regiunilor care sunt cel mai mult afectate de trecerea la o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon. Acest mecanism va contribui la mobilizarea a cel putin 65-75 de miliarde EUR in perioada 2021-2027 in sprijinul:

- oamenilor si comunitatilor – facilitand oportunitatile de angajare si recalificarea, imbunatatind eficienta energetica a locuintelor si combatand saracia energetica
- intreprinderilor – facand in asa fel incat tranzitia catre o tehnologie cu emisii reduse de dioxid de carbon sa devina atractiva pentru investitii, furnizand sprijin financiar pentru cercetare si inovare si investind in acestea
- statelor membre si regiunilor – investind in noi locuri de munca verzi, transport public durabil, conectivitate digitala si o infrastructura pentru energia curata

Cu un buget total de 17,5 miliarde EUR, **Fondul pentru o tranzitie justa** este primul pilon al mecanismului. Fondul ofera sprijin adaptat in vederea reducerii costurilor sociale si economice generate de tranzitia verde pentru regiunile dependente de combustibili fosili si pentru industriile cu niveluri ridicate de emisii. Acesta sprijina investitiile in:

- IMM-uri si noi intreprinderi
- cercetare si inovare
- tehnologii pentru o energie curata si reducerea emisiilor
- recalificarea lucratorilor si asistenta pentru cautarea unui loc de munca

Trecerea la un viitor mai verde necesita o contributie din partea sectorului financiar. Ca parte a Pactului verde, Comisia a propus o serie de initiative privind **finantarea durabila**:

- planuri de investitii
- taxonomie pentru investitiile verzi
- norme privind obligatiunile verzi

Energie curata, accesibila ca pret si sigura

Intrucat 75 % din emisiile de gaze cu efect de sera din UE provin din utilizarea si productia de energie, decarbonizarea sectorului energetic este un pas crucial catre o UE neutra din punct de vedere climatic.

UE lucreaza la mai multe niveluri pentru atingerea acestor obiective:

- sprijinirea dezvoltarii si a adoptarii unor **surse de energie mai curate**, cum ar fi energia din surse regenerabile offshore si hidrogenul
- promovarea integrarii sistemelor energetice in intreaga UE
- dezvoltarea infrastructurii energetice interconectate prin coridoarele energetice ale UE
- revizuirea legislatiei actuale privind **eficienta energetica si energia din surse regenerabile**, inclusiv a obiectivelor acestora pentru 2030

Sectorul constructiilor reprezinta unul dintre cei mai mari consumatori de energie din Europa si este responsabil pentru mai mult de o treime din emisiile de gaze cu efect de sera din UE.

In iunie 2021, ministrii UE au aprobat concluziile Consiliului legate de **strategia privind valul de renovari** a Comisiei, subliniind aspecte precum incluziunea sociala, redresarea economica si tranzitia verde. Ministrii au aprobat obiectivul strategiei care consta in cel putin o dublare a ratelor reabilitarii energetice in UE pana in 2030.

Strategia UE pentru promovarea sustenabilitatii in domeniul substantelor chimice

Substantele chimice sunt esentiale pentru standardele de viata moderne si pentru economie. Cu toate acestea, substantele chimice pot fi daunatoare pentru oameni si mediu. Strategia stabileste o viziune pe termen lung pentru politica UE in domeniul substantelor chimice, in cadrul careia UE si statele membre urmaresc:

- sa asigure o mai buna protectie a sanatatii umane
- sa consolideze competitivitatea industriei
- sa sustina un mediu fara substante toxice

Strategia este o componenta esentiala a Pactului verde european si a obiectivului ambitios al acestuia de reducere la zero a poluarii.

Strategia UE pentru paduri si importurile care nu implica defrisari

Fiind una dintre componentele emblematice ale Pactului verde european, **Strategia UE pentru paduri pentru 2030**, prezentata de Comisie in iulie 2021, se bazeaza pe Strategia UE privind biodiversitatea si constituie o parte esentiala a eforturilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera cu cel putin 55 % pana in 2030.

Masurile propuse includ:

- promovarea gestionarii durabile a padurilor

- acordarea de stimulente financiare proprietarilor si administratorilor de paduri pentru a adopta practici ecologice
- sporirea dimensiunii si a biodiversitatii padurilor, inclusiv prin plantarea a 3 miliarde de arbori noi pana in 2030

Noile masuri propuse de Comisie vizeaza reducerea impactului UE asupra defrisarilor inregistrate la nivel mondial. Masurile ar urma sa garanteze ca produsele achizitionate, utilizate si consumate de cetateni pe piata Uniunii nu contribuie la **defrisari si la degradarea padurilor** la nivel mondial.

Se estimeaza ca intre 1990 si 2020 s-a pierdut o suprafata de teren mai mare decat cea a UE din cauza defrisarilor (sursa: ONU). Defrisarile si degradarea padurilor au un impact asupra biodiversitatii si asupra schimbarilor climatice.

Sursa: Consiliul European, Pactul verde European - <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/green-deal/>

REZILIENTA LA DEZASTRE

Consolidarea capacitatii UE de prevenire, pregatire si raspuns la dezastre

SINTEZA PRIVIND: [Decizia nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protectie civila al UE](#)

CARE ESTE ROLUL ACESTEI DECIZII?

- Mecanismul de protectie civila al Uniunii (mecanismul) urmareste sa consolideze cooperarea dintre [Uniunea Europeana](#) (UE) si [statele membre](#) ale UE si sa faciliteze coordonarea dintre acestea in domeniul [protectiei civile](#), in scopul prevenirii, pregatirii si raspunderii la dezastrele naturale si provocate de om, in interiorul si in afara UE.
- Decizia (UE) [2019/420](#), de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE, consolideaza in special capacitatea colectiva a UE de a face fata dezastrelor naturale. Aceasta introduce, de asemenea, rezerva „[rescEU](#)”, care ofera o rezerva suplimentara de resurse de raspuns la nivel european. rescEU a fost ulterior extinsa succesiv pentru a introduce alte resurse.
- Regulamentul (UE) [2021/836](#), de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE, consolideaza solidaritatea europeana, in special pentru situatiile de urgenta pe scara larga care afecteaza mai multe tari in acelasi timp (cum ar fi pandemia de COVID-19) in care asistenta voluntara si nationala se dovedeste a fi insuficienta. Mecanismul va fi mai bine pregatit, mai flexibil si va putea raspunde mai rapid si va oferi statelor membre si cetatenilor acestora un sprijin transsectorial mai cuprinzator.

ASPECTE-CHEIE

Obiective

Principalul obiectiv al mecanismului este de a imbunatati eficienta sistemelor de prevenire, pregatire pentru si raspuns la orice fel de dezastre naturale si provocate de om in interiorul si in afara

UE. Deși mecanismul se concentrează asupra protecției oamenilor, acesta vizează și mediul și bunurile, inclusiv patrimoniul natural.

Obiectivele specifice ale mecanismului sunt:

- atingerea unui nivel ridicat de protecție împotriva dezastrelor prin:
 - prevenirea sau reducerea efectelor potențiale ale acestora;
 - promovarea unei culturi a prevenirii; și
 - îmbunătățirea cooperării între serviciile de protecție civilă și alte servicii relevante;
- îmbunătățirea pregătirii atât la nivel național, cât și la nivelul UE pentru a răspunde la dezastre;
- facilitarea unui răspuns rapid și eficient în caz de dezastre sau dezastre iminente, inclusiv prin luarea de măsuri pentru atenuarea consecințelor imediate ale dezastrelor;
- creșterea gradului de sensibilizare și pregătire a populației pentru dezastre;
- intensificarea disponibilității și utilizarea cunoștințelor științifice în caz de dezastre; și
- intensificarea activităților de cooperare și coordonare la nivel transfrontalier și între statele membre predispușe la aceleași tipuri de dezastre.

Prevenirea și managementul riscurilor

Mecanismul se concentrează în principal pe prevenirea dezastrelor, punând un accent deosebit pe evaluarea riscurilor și pe planificarea managementului riscurilor. Decizia (UE) 1313/2013/UE, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2019/420, impune statelor membre:

- să dezvolte în continuare evaluarea capacității de management al riscurilor la nivel național sau subnațional corespunzător;
- să furnizeze [Comisiei Europene](#), o dată la trei ani, un rezumat al elementelor relevante ale evaluării, cu accent pe riscurile cheie;
- să participe, în mod voluntar, la evaluările de la egal la egal cu privire la evaluarea capacității de gestionare a riscurilor.

După cum se prevede în Regulamentul de modificare (UE) 2021/836, Comisia, împreună cu statele membre, va defini și va elabora obiective ale UE în materie de reziliență la dezastre. Aceste obiective fără caracter obligatoriu vor fi stabilite în recomandări ale Comisiei și se vor baza pe scenarii utilizând situații actuale și scenarii prospective, luând în considerare date privind evenimentele trecute și efectele schimbărilor climatice asupra riscurilor de dezastre.

[Rețeaua de cunoștințe pentru protecția civilă a Uniunii](#)

Pentru a îmbunătăți formarea și schimbul de cunoștințe, Decizia de modificare (UE) 2019/420 impune Comisiei să instituie o rețea de cercetători, organisme și instituții relevante pentru protecția civilă și pentru gestionarea dezastrelor, inclusiv centre de excelență și universități. Acestea vor forma, împreună cu Comisia, o rețea de cunoaștere a protecției civile a Uniunii.

La 10 noiembrie 2021, Comisia a înființat oficial Rețeaua de cunoaștere (Decizia de punere în aplicare [2021/1956](#)). Decizia de [punere în aplicare](#) stabilește structura de guvernare a Rețelei de cunoaștere și modul de funcționare al acesteia. Structura de guvernare a Rețelei de cunoaștere este compusă dintr-un consiliu și doi piloni ai grupurilor de lucru (Dezvoltarea capacităților și știința). Secretariatul este asigurat de Comisie.

De asemenea, Comisia are obligatia de:

- consolidare a cooperarii in materie de formare profesionala si schimbul de cunostinte si experienta intre reseaua de cunoastere a protectiei civile a Uniunii si organizatiile internationale si tarile din afara UE;
- dezvoltare a unei strategii de comunicare pentru a face vizibile cetatenilor rezultatele masurilor intreprinse in cadrul mecanismului; si
- acordare de medalii pentru a recunoaste si onora angajamentele de lunga durata si contributiile extraordinare la mecanism.

Centrul de coordonare a raspunsului la situatii de urgenta (ERCC)

Pentru a imbunatati actiunile de pregatire pentru si raspuns la dezastre la nivelul UE, exista un Centru de coordonare a raspunsului la situatii de urgenta (ERCC) operational 24 de ore pe zi, saptaze zile pe saptamana, gestionat de Comisie la Bruxelles. ERCC este un centru de coordonare si bratul operational al mecanismului.

Printre instrumentele suplimentare se numara:

- sistemul comun de comunicare si informare in caz de urgenta, un instrument IT care permite comunicarea imediata in situatii de urgenta intre tarile participante;
- exercitii si un program de formare pentru imbunatatirea capacitatii de raspuns la dezastre si a coordonarii asistentei in materie de protectie civila in statele membre;
- module de protectie civila, adica echipament si unitati de personal care sunt gata sa fie mobilizate;
- Rezerva europeana de protectie civila: un ansamblu de resurse angajate in prealabil, puse in comun pe baza voluntara de statele membre, gata de mobilizat pentru operatiunile de protectie civila din UE. Aceasta include module de inalta calitate de echipe de asistenta, experti si echipamente si rate de cofinantare mai ridicate din partea UE.

Regulamentul de modificare (UE) 2021/836 sporeste capabilitatile operationale, analitice, de monitorizare, de gestionare a informatiilor si de comunicare la care are acces ERCC. rescEU

Decizia de modificare (UE) 2019/420 instituie, de asemenea, rescEU, o rezerva suplimentara de resurse pentru a oferi asistenta in situatiile in care capacitatile generale existente la nivel national si resursele alocate anterior de statele membre Rezervei europene de protectie civila sunt insuficiente pentru a asigura un raspuns eficient.

Compozitia initiala a rescEU in ceea ce priveste resursele si cerintele de calitate a fost stabilita prin Decizia de punere in aplicare (UE) [2019/570](#). rescEU a constat initial din resurse pentru:

- operatiuni aeriene de stingere a incendiilor forestiere;
- evacuare aeriana medicala;
- echipe medicale de urgenta; si
- stocare medicala.

Domeniul sau de aplicare a fost ulterior extins pentru a acoperi stocarea, decontaminarea in zona incidentelor chimice, biologice, radiologice si nucleare (CBRN) si resursele de transport si logistica (a se vedea mai jos).

Regulamentul de modificare (UE) 2021/836 a introdus posibilitatea Comisiei de a achizitiona direct resurse rescEU in domeniul transportului si logisticii si alte resurse (numai in cazuri de urgenta justificate corespunzator). Resursele rescEU sunt finantate integral de Comisie.

Prin intermediul unor acte de punere in aplicare, Comisia definește resursele rescEU, ținând cont de:

- riscurile identificate și emergente; și
- resursele și lacunele generale la nivelul UE, în special în următoarele domenii:
 - operațiuni aeriene de stingere a incendiilor forestiere;
 - incidente CBRN;
 - răspuns medical de urgență; și
 - transporturi și logistică.

Comisia a modificat Decizia de punere în aplicare (UE) [2019/570](#) de opt ori:

- Decizia de punere în aplicare (UE) [2019/1930](#) care prevede două tipuri diferite de resurse de evacuare medicală, respectiv pentru:
 - victimele dezastrelor care au boli extrem de infectioase; și
 - victimele dezastrelor care au boli neinfecțioase;
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2020/414](#), ca răspuns la concluziile [Consiliului Uniunii Europene](#) privind COVID-19, care adaugă stocarea de contramăsuri medicale, de echipamente medicale de terapie intensivă și de echipamente individuale de protecție destinate combaterii amenințărilor transfrontaliere grave pentru sănătate în cadrul responsabilităților rescEU.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2020/452](#) stabilește resurse rescEU pentru a gestiona riscuri cu probabilitate scăzută cu impact major. Pentru a stabili aceste resurse, sunt definite categoriile de riscuri cu probabilitate scăzută cu impact major, ținând cont de scenarii posibile pentru astfel de riscuri;
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2021/88](#), care modifică Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/570, extinzându-i domeniul de aplicare pentru a cuprinde în responsabilitățile rescEU decontaminarea de agenți CBRN a infrastructurii, a clădirilor, a vehiculelor, a echipamentelor și a elementelor de probă critice. Responsabilitatea poate cuprinde și decontaminarea adecvată a persoanelor afectate, inclusiv a celor decedate.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/288](#) modifică Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/570, extinzându-si domeniul de aplicare pentru a acoperi instalațiile de adăpostire temporară și echipele medicale de urgență ca parte a rezervei rescEU.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/461](#) modifică Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/570, extinzându-si domeniul de aplicare pentru a acoperi resursele de transport și logistică ca parte a rezervei rescEU.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/465](#) modifică Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/570, extinzându-si domeniul de aplicare pentru a acoperi instalațiile de laborator mobile și resursele de detectare, prelevare de probe, identificare și monitorizare CBRN ca parte a rezervei rescEU.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/1198](#) de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2019/570 ca răspuns la vulnerabilitatea infrastructurilor critice legate de energie, expuse de războiul din Ucraina, prin incorporarea resurselor de aprovizionare de urgență cu energie ca parte a rezervei rescEU.
- Decizia de punere în aplicare (UE) [2019/1310](#) stabilește norme suplimentare de punere în aplicare pentru rescEU. Acest act de punere în aplicare stabilește toate regulile necesare pentru o operațiune rescEU, cum ar fi criteriile de detașare pe teren și cereri conflictuale, reguli de demobilizare, și reguli de utilizare națională.

Buget

- Au fost alocate puțin peste 574,02 milioane EUR pentru punerea în aplicare a mecanismului pentru perioada 2014-2020.
- Finanțarea a crescut substanțial pentru perioada 2021-2027, cu o alocare de 1,26 miliarde EUR în plus față de o sumă de până la 2,06 miliarde EUR pentru măsurile de protecție civilă care abordează impactul crizei COVID-19 preconizate în [instrumentul de redresare al UE](#) (a se vedea [sinteza](#)).

Participarea

Participarea la mecanism și la diferitele instrumente enumerate mai sus este deschisă [tarilor din Spațiul Economic European](#), [tarilor în curs de aderare](#), [tarilor candidate](#) și [tarilor potențial candidate](#). Pe lângă statele membre, la mecanism participă Bosnia și Herțegovina, Islanda, Muntenegru, Macedonia de Nord, Norvegia, Serbia și Turcia.

Altele

La 5 mai 2022, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/706](#), care stabilește criteriile și procedurile de acordare a medaliei pentru a recunoaște angajamentul de lungă durată și contribuțiile extraordinare la mecanism. Actul de punere în aplicare prevede două tipuri de medalii, una pentru un angajament de lungă durată și una pentru o contribuție extraordinară, în timp ce domeniul de aplicare al premiului acoperă activitățile din întregul ciclu de gestionare a dezastrelor. Medaliile vor fi decernate în cadrul Forumului european de protecție civilă sau în cadrul altor ceremonii oficiale, în mod ad-hoc.

DE CAND SE APLICA DECIZIA?

Se aplică de la 1 ianuarie 2014.

CONTEXT

Pentru informații suplimentare, consultați: [Mecanismul de protecție civilă al UE](#) – Fișa informativă (Comisia Europeană).

DOCUMENTUL PRINCIPAL

Decizia nr. [1313/2013/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii (JO L 347, 20.12.2013, pp. 924-947).

Modificările succesive aduse Deciziei nr. 1313/2013/UE au fost integrate în textul de bază. Aceasta [versiune consolidată](#) are doar un caracter informativ.

DOCUMENTE CONEXE

Decizia de punere în aplicare (UE) [2022/706](#) a Comisiei din 5 mai 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește criteriile și procedurile pentru recunoașterea angajamentelor de lungă durată și a contribuțiilor extraordinare aduse mecanismului de protecție civilă al Uniunii (JO L 132, 6.5.2022, pp. 102-106).

Decizia de punere in aplicare (UE) [2021/1956](#) a Comisiei din 10 noiembrie 2021 privind instituirea si organizarea Retelei europene de cunostinte in materie de protectie civila (JO L 399, 11.11.2021, pp. 1-7).

Decizia de punere in aplicare (UE) [2019/1310](#) a Comisiei din 31 iulie 2019 de stabilire a normelor privind functionarea Rezervei europene de protectie civila si a rescEU (JO L 204, 2.8.2019, pp. 94-99).

Decizia de punere in aplicare (UE) [2019/570](#) a Comisiei din 8 aprilie 2019 de stabilire a normelor de punere in aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European si a Consiliului in ceea ce priveste capacitatile rescEU si de modificare a Deciziei de punere in aplicare 2014/762/UE a Comisiei (JO L 99, 10.4.2019, pp. 41-45).

A se vedea [versiunea consolidata](#).

Decizia de punere in aplicare (UE) [2018/142](#) a Comisiei din 15 ianuarie 2018 de modificare a Deciziei de punere in aplicare 2014/762/UE de stabilire a normelor de punere in aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European si a Consiliului privind un mecanism de protectie civila al Uniunii (JO L 25, 30.1.2018, pp. 40-48).

Decizia de punere in aplicare [2014/762/UE](#) a Comisiei din 16 octombrie 2014 de stabilire a normelor de punere in aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European si a Consiliului privind un mecanism de protectie civila al Uniunii si de abrogare a Deciziilor 2004/277/CE, Euratom si 2007/606/CE, Euratom ale Comisiei (JO L 320, 6.11.2014, pp. 1-45).

A se vedea [versiunea consolidata](#).

Document de lucru al serviciilor Comisiei – Evaluarea interimara a mecanismului de protectie civila al Uniunii (2014-2016) care insoteste documentul Raport al Comisiei catre Parlamentul European si Consiliu privind evaluarea interimara a mecanismului de protectie civila al Uniunii pentru perioada 2014-2016 [[SWD\(2017\) 287 final](#), 30.8.2017].

Sursa: Sinteze ale legislatiei UE, publicat(a) la: 2022-05-19, O
ficiul pentru Publicatii al Uniunii Europene, LEGISSUM : 2009_2 -
<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/76fd312c-fa2f-4ec4-bf6c-87b4053e8cb0/language-ro/format-HTML/source-277157202>